

INSPEKCJA WETERYNARYJNA
POWIATOWY LEKARZ WETERYNARII
W ŻYRARDOWIE
Stanisław Tęsiorowski

Informacja
Powiatowego Lekarza Weterynarii w Żyrardowie
na temat funkcjonowania Powiatowego Inspektoratu
Weterynarii oraz stanu sanitarno-weterynaryjnego
w powiecie żyrardowskim

(obejmuje czasokres – 1 marca 2022 do 28 lutego 2023)

Organizacja ogólna

Powiatowy Lekarz Weterynarii w Żyrardowie jest organem niezespólonej administracji rządowej właściwym terytorialnie dla powiatu żyrardowskiego (kod ISO PL1438). Organ wykonuje zadania przy pomocy Powiatowego Inspektoratu Weterynarii, który jest zlokalizowany w Żyrardowie przy ulicy Czystej 3.

Kadry

Inspektorat zatrudnia 14 osób. Wszystkie zatrudnione osoby są członkami korpusu służby cywilnej, z których 5 jest lekarzami weterynarii. W omawianym okresie została powołana lek. wet. Monika Radzikowska-Cymerska na stanowisko Zastępcy Powiatowy Lekarz Weterynarii – od września 2022 roku. W listopadzie 2022 roku została zatrudniona referent ds. kadrowo-administracyjnych. Od 01 lutego 2023 roku w Inspektoracie rozpoczęła pracę pani inspektor w Zespole Bezpieczeństwa żywności – lekarz weterynarii. Na dzień dzisiejszy w Powiatowym Inspektoracie Weterynarii w Żyrardowie nie ma nieobsadzonych etatów.

Ponadto w zakresie wykonywanych zadań Inspektorat współpracuje z lekarzami weterynarii wolnej (prywatnej) praktyki, którzy na zlecenie Powiatowego Lekarza Weterynarii wykonują czynności urzędowe w jego imieniu (tzw. urzędowi wyznaczeni lekarze weterynarii). W zakresie wykonywania zleconych czynności urzędowych z Inspektoratem współpracuje 8 lekarzy weterynarii – 6 z powiatu żyrardowskiego, 1 z powiatu skierniewickiego i 1 z powiatu grodziskiego. Urzędowi, wyznaczeni lekarze weterynarii wykonują zadania w zakresie m.in: badania zwierząt i mięsa w rzeźniach, badań bydła w kierunku gruźlicy w gospodarstwach, pobierania w gospodarstwach próbek krwi bydła, owiec, kóz, świń - w kierunku monitorowania występowania takich

chorób zwierząt gospodarskich, jak: białaczka, bruceloza bydła, bruceloza owiec i kóz, afrykański pomór świń (ASF) u świń, choroba Aujeszkyego u świń, klasyczny pomór świń, choroba pęcherzykowa świń, pryszczycza u bydła i świń. Ponadto wyznaczeni lekarze weterynarii przeprowadzają diagnostyczne obserwacje zwierząt podejrzanych o wściekliznę (w każdym przypadku pogryzienia człowieka), oraz wykonują kontrole w gospodarstwach, w których są utrzymywane świnie, w zakresie przestrzegania przez hodowców zasad bioasekuracji. O ile zatrudnienie w Inspektoracie jest na tą chwilę wystarczające, to nadal poszukiwani są lekarze weterynarii zainteresowani wyznaczeniem do wykonywania zadań związanych z badaniem zwierząt rzeźnych i mięsa w zakładach ubojowych, których na terenie powiatu mamy 4 (cztery). Należy stwierdzić, iż nie są to niewielkie zakłady, a raczej o średniej zdolności ubojowej, z codziennym ubojem trwającym po kilka godzin – często nawet w soboty. Pomimo, iż od sierpnia 2022 roku znacznie wzrosły wynagrodzenia za wykonywanie przez urzędowych lekarzy weterynarii czynności z wyznaczenia, nie przełożyło się to w żaden sposób na wzrost zainteresowania i podejmowania pracy w powyższym zakresie przez prywatnie praktykujących lekarzy weterynarii.

Organizacja Inspektoratu

Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Żyrardowie podzielony jest na 3 Zespoły:

- Zespół do spraw zdrowia i ochrony zwierząt, - 5 osób.
- Zespół do spraw bezpieczeństwa żywności, pasz i ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego - 5 osób
- Zespół ds. finansowo-księgowych i administracyjnych - 4 osoby

BIEŻĄCA DZIAŁALNOŚĆ

Zwalczanie i monitorowanie chorób zakaźnych zwierząt

Zespół do spraw zdrowia i ochrony zwierząt zajmuje się monitorowaniem oraz zwalczaniem chorób zakaźnych zwierząt, nadzorem nad przestrzeganiem przepisów o ochronie zwierząt oraz przestrzeganiem przez hodowców przepisów dotyczących identyfikacji i rejestracji utrzymywanych zwierząt i warunków ich utrzymywania w zakresie dobrostanu, bioasekuracji gospodarstw itp.

Cały powiat żyrardowski od tego czasu jest tzw. obszarem objętym ograniczeniami II związanym z zagrożeniem wystąpienia afrykańskiego pomoru świń, co wiąże się z dużą uciążliwością dla hodowców związaną z utrudnieniami w obrocie świniami oraz dla rzeźni, związaną z ograniczeniami w dystrybucji mięsa świń wyhodowanych na tym obszarze oraz restrykcyjnym postępowaniem z odpadami poubojowymi.

W omawianym okresie na terenie powiatu żyrardowskiego nie wystąpiło ani jedno ognisko choroby zakaźnej zwierząt zwalczanej z urzędu na koszt budżetu Państwa. Szczególnie ważne jest nie wystąpienie w gospodarstwie na terenie powiatu ogniska afrykańskiego pomoru świń, grypy ptaków w stadach

drobiu oraz dość powszechnego w ostatnich latach zgnilca amerykańskiego pszczoł w pasiekach.

W zakresie zwalczania ASF w 2022 roku prowadzono:

- diagnostykę wszystkich zgłoszonych dzików padłych – zbadano dzików padłych lub martwych w wyniku wypadków – **26** sztuk
- badanie dzików odstrzelonych przez myśliwych **932** sztuki
- rejestrowanie zgłoszonych upadków świń, połączone z kontrolami w tych gospodarstwach i ewentualnym badaniem próbek narządów w celu wykluczenia ASF. Aktualnie na terenie powiatu żyrardowskiego świnie są utrzymywane zaledwie w **28** gospodarstwach.
- Dwukrotne w ciągu roku kontrole bioasekuracji gospodarstw utrzymujących świnie – **59** kontroli
- poszukiwania padłych dzików przez myśliwych
- działalność informacyjną i edukacyjną.

Z innych chorób podlegających zwalczaniu i jednocześnie niebezpiecznych dla ludzi, Inspekcja monitoruje potencjalne występowanie salmonelloz u drobiu rzeźnego i nieśnego (na terenie powiatu mamy m.in. dużą fermę brojlerów kurzych w m. Badowo-Dańki gm. Mszczonów o jednorazowej obsadzie około 130 tys. sztuk, bardzo dużą fermę niosek w miejscowości Zazdrość gm. Radziejowice - ponad 300 tys., odchownię kur niosek w miejscowości Chroboty gm. Radziejowice – ponad 120 tys., kompleks 12 kurników brojlerów kurzych należących do 4 właścicieli w Kamionie gm. Puszcza Mariańska – ponad 210 tys.)

Inspekcja Weterynaryjna prowadzi stały monitoring występowania następujących jednostek chorobowych u zwierząt – rok 2022

Choroba	Gatunek zwierząt badanych	Ilość stad (gospodarstw)	Liczba przebadanych zwierząt
Gruźlica bydła	Bydło	38	332
Bruceloza bydła	Bydło	36	195
Enzootyczna białaczka bydła	Bydło	36	195
Bruceloza owiec i kóz	Owce i kozy	5	25
Choroba Aujeszkiego	świnie	33	286
Choroba niebieskiego języka	Bydło, owce	13	28
Gorączka Q	Bydło, owce i kozy	10	14

IBR/IPV (zakaźne zapalenie nosa i tchawicy bydła)	Bydło	10	14
Pomór klasyczny świń u świń	świnie	15	15
Pomór klasyczny świń u dzików (monitoring czynny)	Dziki odstrzelone		48
Pryszczyca	Bydło lub świnie	10	10
Choroba pęcherzykowa świń	świnie	10	10
Salmonelloza brojlerów	kury	6 ferm	19 kurników

Oprócz tego, na podstawie zawiadomień Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Żyrardowie oraz zgłoszeń osób prywatnych i z zakładów leczniczych dla zwierząt prowadzono obserwacje diagnostyczne w kierunku wścieklizny zwierząt, które pogryzły ludzi. W 2022 roku zlecono przeprowadzenie urzędowym lekarzom weterynarii lub przeprowadzono własnymi siłami pracowników Inspektoratu **47** obserwacji psów i kotów – wszystkie z wynikiem ujemnym.

W związku z występowaniem na terenie woj. mazowieckiego wścieklizny prowadzimy monitoring bierny wszystkich padłych mięsożernych zwierząt dzikich – zgłaszanych przez mieszkańców, ale głównie zbieranych przez Zbiornicę Sanitarną Zwierząt Padłych. W 2022 roku i do dzisiaj zostało zbadanych: **15** padłych zwierząt (koty, lisy rude, borsuki, szczur)

WYKAZ RODZAJÓW I ILOŚCI PODMIOTÓW PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ NADZOROWANĄ PRZEZ POWIATOWY INSPEKTORAT WETERYNARII W ŻYRARDOWIE W 2020 ROKU

I. Podmioty nadzorowane w obszarze zdrowie i ochrona zwierząt w roku 2022:

- 1** Punkt unasienniania zwierząt; **11** punktów kopulacyjnych (ogier)
- 2** schroniska dla zwierząt;
- 6** podmiotów organizujących targi, pokazy, konkursy z udziałem zwierząt;
- 15** podmiotów działających w obszarze obrotu zwierzętami gospodarskimi
- 7** ferm produkujących kurczęta rzeźne;
- 2** zakłady odchowu drobiu - nioski
- 109** pasiek pszczół;

- 1 gospodarstwo rybackie, 1 chów i hodowla mięczaków (ślimaki)
- 511 gospodarstw w których utrzymywane jest bydło;
- 18 gospodarstw w których utrzymywane są owce
- 43 gospodarstwa w których utrzymywane są kozy
- 28 gospodarstw w których utrzymywane są świnię
- Około 130 miejsc utrzymywania koni
- 19 podmiotów zajmujących się transportem zwierząt

II. Zespół ds. bezpieczeństwa żywności, pasz i ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego kontroluje i nadzoruje następujące podmioty:

Działalność Zespołu to głównie kontrole podmiotów wytwarzających produkty spożywcze pochodzenia zwierzęcego i pasze dla zwierząt.

A. bezpieczeństwo żywności:

- 1 rzeźnia świń;
- 1 rzeźnia bydła i świń z rozbiorem mięsa;
- 1 rzeźnia bydła, owiec i świń z rozbiorem mięsa;
- 1 rzeźnia bydła, owiec i kóz z rozbiorem mięsa;
- 1 zakład rozbioru mięsa
- 1 zakład rozbioru i przetwórstwa mięsa
- 1 zakład przetwórstwa mięsa – produkcja żywności złożonej
- 4 podmioty składujące żywność bez wymogów temperaturowych
- 9 podmiotów działających w ramach sprzedaży bezpośredniej (SB);
- 35 podmioty prowadzące działalność marginalną, lokalną (MLO)
- 35 zarejestrowanych działalności w ramach rolniczego handlu detalicznego (RHD)
- 2 punkty skupu dziczyzny;
- 4 koła łowieckie w zakresie pozyskiwania zwierzyny łownej
- 49 podmiotów zajmujących się transportem produktów pochodzenia zwierzęcego;
- 8 pośrednictwo w obrocie żywnością pochodzenia zwierzęcego
- 48 gospodarstwa produkujących mleko surowe do skupu
- 2 fermy produkujące jaja konsumpcyjne kurze
- 2 zakłady pakowania jaj konsumpcyjnych
- 1 chłodnia składowa na potrzeby Makro

B. pasze i uboczne produkty pochodzenia zwierzęcego (uppz):

- 3 podmioty wytwarzające pasze (1 zatwierdzony – eksportowy)
- 13 podmioty wprowadzających pasze lub dodatki paszowe do obrotu
- 6 magazyny pasz (pet foods)
- 6 podmiotów zajmujących się transportem pasz
- około 500 gospodarstw produkujących pasze w celu wprowadzania do obrotu

2 zakłady pośrednie zbierające, składujące i przekazujące do utylizacji uboczne produkty pochodzenia zwierzęcego Kat-1

4 podmioty zajmujące się transportem ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego

Problemy, pozytywy i uwagi

1. Spadek pogłowia tradycyjnych zwierząt gospodarskich – bydła i świń,
2. Wyraźny wzrost liczby pasiek,
3. Wzrost zainteresowania działalnością RHD (rolniczy handel detaliczny)
4. Na terenie Mszczonowa w najbliższym czasie zostanie uruchomiona ciekawa inwestycja firmy Saria, która zostanie objęta nadzorem Inspekcji Weterynaryjnej, a jej przedmiotem działalności będzie wytwarzanie biomasy ze środków spożywczych wycofanych z obrotu (sklepów) z powodów handlowych (tzw. była żywność m.in. pochodzenia zwierzęcego i nie zwierzęcego). Inwestycja i jej działalność w żaden sposób nie będzie zagrażała środowisku, mieszkańcom lecz w moim przekonaniu będzie ze wszech miar potrzebna i pożyteczna.
5. Funkcjonowanie Zbiornicy Sanitarnej Zwierząt Padłych w Mszczonowie prowadzonej w ramach Związku Międzygminnego „Mazowsze Zachodnie”. Spełnia ona ważną rolę w zapewnieniu bezpieczeństwa sanitarnego mieszkańców powiatu. Ponadto umożliwia pracownikom Inspekcji Weterynaryjnej (nie tylko żyrdowskiej), pobieranie we właściwych warunkach rozmaitych próbek od padłych zwierząt – dzikich i gospodarskich - a także współpracuje z Wydziałem Medycyny Weterynaryjnej SGGW w zakresie zajęć studentów oraz udostępniania materiałów do ćwiczeń.
6. Brak zainteresowania podejmowaniem pracy w formie wyznaczenia przez prywatnych lekarzy weterynarii do wykonywania zadań w nadzorowanych zakładach i w gospodarstwach utrzymujących zwierzęta gospodarskie. Szczególnie uciążliwy jest brak lekarzy weterynarii chętnych do pracy związanej z badaniem zwierząt rzeźnych i mięsa w ubojniach. W naszym powiecie, gdzie funkcjonują 4 ubojnie z codziennym ubojem trwającym po kilka godzin zapewnienie stałego, rzetelnego nadzoru lekarza weterynarii w ubojni jest niezwykle trudne.
7. Problemem staje się zapewnienie przez Inspektorat obsługi eksportowej związanej z certyfikowaniem wysyłek do krajów trzecich (poza unijnych) z nowego magazynu FM Polska w gminie Wiskitki, w którym składowane są produkty (karmy dla zwierząt domowych) wytworzone w firmie Mars Polska, podlegające kontroli weterynaryjnej.

Powiatowy Lekarz Weterynarii w Żyrardowie
Stanisław Tešiorowski

